

Documentul referitor la optiunile de piata pentru Piata de Electricitate din Sud-Estul Europei

Bruxelles, 5 Decembrie
2005 DG TREN/C2/MS

1. INTRODUCERE

Piata de Electricitate din Sud Estul Europei a fost subiectul a numeroase documente de discutie care vizau proiectul pietei din aceasta regiune. Cel mai mare numar de documente prezentau o viziune similara in ceea ce priveste piata viitoare. Principalele diferente constau in programul de implementare; unele dintre aceste propuneri sunt foarte ambitioase, iar altele cheama catre o abordare pragmatica de tipul pas- cu -pas.

In primul rand acest document incearca sa rezume ceea ce a fost agreat explicit sau implicit cu privire la proiectul pietei SEE (sud est europene).

In al doilea rand documentul rezume actiunile convenite si propune noi actiuni necesare pentru un progres eficient in realizarea unei pietei de electricitate SEE functionale. La acest document este anexat un plan de actiune.

In al treilea rand documentul prezinta un program cu repere cheie pentru dezvoltarea pietei.

Europa de Sud Est trebuie sa aplice modelul european de piata. Modelul pietii europene de electricitate nu se bazeaza pe un concept unic, acesta a evoluat de la diferite proiecte regionale, toate indeplinind cerintele legislatiei europene. Totusi cateva aspecte sunt armonizate prin aplicarea legislatiei sau printr-o abordare voluntara. Procesul Florenta a fost activitatea cheie pentru aceasta armonizare voluntara.

2. ELEMENTE ALE MODELULUI PIETEI

2.1. Accesul unei tertei parti

Acesul unei tertei parti va fi deschis tuturor consumatorilor din UE cel mai tarziu in luna iulie 2007.

SEE: Deschiderea pietei pentru consumatori care nu sunt casnici, cel mai tarziu la 1 ianuarie 2008, pentru consumatori casnici cel mai tarziu in 2015, asa cum este stipulat in Tratat. Companiile de distributie vor fi eligibile iar tranzactiile angros se vor deschide cel mai tarziu la 1 ianuarie 2008. (actiunea guvernelor si reglementatorilor SEE). Un posibil pas de deschidere ulterior pentru anumite grupuri de consumatori mici care nu sunt casnici va fi discutat in PHLG si in cadrul Forumul de la Atena.

[traducere neoficiala]

2.2. Descentralizarea companiilor de retea

Operatorul sistemului de transport (OTS) trebuie sa fie separat din punct de vedere legal si functional de companiile integrate vertical. Aceeasi cerinta se aplica si Operatorilor Sistemelor de Distributie (DSO) care deservesc peste 100.000 de clienti, incepand din iulie 2007 si mai departe, in EU.

SEE: Separarea din punct de vedere legal, functional si contabil a OTS-urilor cel mai tarziu la 1 ianuarie 2008, pentru DSO-uri cel mai tarziu pe 1 ianuarie 2010, conform Tratatului. Data tinta recomandata pentru OTS-uri este 1 ianuarie 2007, cel mai tarziu. (actiunea guvernelor si reglementatorilor SEE).

2.3. Mecanismul de compensare a tranzactiilor transfrontaliere (CBT)

Reglementarea UE 1228/2003 asigura mecanismul pentru compensarea tranzactiilor transfrontaliere pentru tranzite. Zonele de control care gazduiesc tranzite din alte zone de control sunt compensate de cei care determina aceste tranzite.

Mecanismul actual de compensare se bazeaza pe un acord voluntar intre OTS-uri asa cum a fost propus de ETSO. Un mecanism, care are la baza reglementarea 1228/2003 se afla in curs de elaborare si va fi gata in 2006.

SEE: Mecanismul voluntar CBT aprobat pentru anul 2005 de Forumul Atena a fost prelungit pentru 2006 (actiunea SETSO TF).

Mecanismul CBT al SEE va fuziona cu mecanismul CBT al EU in 2007.

Mecanismul aparut urmare a ghidului cu privire la compensarile intre – OTS-uri in cadrul reglementarii 1228/2003 va fi implementat imediat ce va fi disponibil.

2.4. Reguli de siguranta si coduri de retea

In Europa regulile de siguranta sunt stabilite pentru zona sincrona si pentru zona de control. UCTE revizuieste in prezent regulile sale de siguranta si le va compila intr-un manual operational (UCTE Operational Handbook). Aceste reguli vor avea putere legala printr-un Acord Multilateral.

Fiecare zona de control are reguli de siguranta nationala incluse in Codurile de Retea. Cerintele din manual operational -UCTE Operational Handbook vor fi aplicate prin aceste coduri la nivel national.

OTS-urile folosesc un instrument numit Prognoza Congestiilor cu o Zi Inainte (DACF) pentru verificarea, cu o zi inainte, a sigurantei sistemului de transport. Acest instrument este important sa asigure o prognoza sigura cu privire la circulatia de puteri din retea si va fi implementat de toate OTS-urile.

SEE: Adeziune deplina fata de regulile UCTE

2.5. Dezvoltarea sistemelor de masurare si control ale rețelei

Nivelul tehnic al tuturor rețelelor din regiune nu este suficient pentru implementarea integrală a Pieței de Electricitate din Sud Estul Europei. Sunt cerute investiții speciale în echipamente de măsură și control.

SEE: Urmare a modernizării sistemelor de măsurare și control din rețelele de transport și distribuție ar trebui exploatată experiența UE din acest sector (acțiuni ale OTS-urilor și OSD-urilor).

2.6. Transparența

Transparența este cea mai importantă pentru funcționarea corectă a pieței și pentru a apărea noi actori pe piața de energie din regiune. Transparența este necesară în primul rând pentru operațiuni de piață cum ar fi tranzacționarea. În al doilea rând nou intrati pe piață trebuie să aibă acces la datele necesare pentru deciziile lor cu privire la investiții. În al treilea rând este necesară transparența pentru a detecta și elimina distorsiunile legate de preț și de subvențiile încrucișate. În final transparența este esențială pentru prevenirea fraudelor în cazul contractelor de electricitate.

În UE statisticile energetice sunt colectate de către Biroul European de Statistică (Eurostat). Birourile naționale de statistică furnizează date pentru Eurostat.

Informațiile suplimentare relevante sunt publicate de către reglementatori, asociațiile de electricitate, OTS-uri, ETSO, UCTE și de Bursele de energie. Nu există o armonizare în ceea ce privește datele care vor fi publicate. Nivelul informațiilor variază considerabil de la țară la țară.

Ghidul cu privire la managementul congestiilor în cadrul reglementării EU 1228/2003 asigură cerințele în ceea ce privește transparența pentru OTS-uri. Ghidul cu privire la managementul congestiilor este în proces de revizuire și va fi finalizat înainte de sfârșitul anului 2005.

SEE: Centru de Informare în Energie pentru Europa de Sud Est va fi responsabil cu colectarea statisticilor din întreaga regiune (acțiunea CEER).

OTS-rile vor urmări cerințele de transparență impuse de ghidul managementului congestiilor prin reglementarea 1228/2003. OTS-urile vor îmbunătăți publicarea pe paginile lor web a informațiilor relevante, utile participanților la piață, în conformitate cu standardele ETSO pentru transparență și publicarea datelor (acțiunea SETSO TF).

Este necesară îmbunătățirea sistemelor financiare și de contabilitate ale companiilor de electricitate din regiune pentru a asigura transparență suficientă și supraveghere din partea reglementatorului (acțiune a companiilor de electricitate și a reglementatorilor).

2.7. Tarife de rețea

Companiile de transport și distribuție vor cere ca plata unui tarif de rețea pentru a acoperi partea de monopol a livrarilor de electricitate. Furnizorul de energie va cere plata pentru energie, partea concurențială a livrarilor de electricitate. O a treia componentă sunt taxele și impozitele impuse de autorități. Taxele datorate serviciilor de sistem, cum ar fi energia de echilibrare sunt fie incluse în componentele de preț mai sus menționate fie sunt aplicate separat ca o componentă suplimentară de preț.

In momentul in care un consumator devine eligibil, aceste componente de pret trebuiesc definite clar. In cateva tari EU au exista ingrijorari serioase cu privire la posibilele subventii incrucisate de la taxele de retea catre platile pentru energie.

SEEM: Este necesar ca componentele de tarif sa definite clar pentru toti consumatori. Chiar daca consumatori casnici raman captivi, este important sa se defineasca componentele din tarife, pentru a putea monitoriza posibilele distorsiuni de pret si subventiile incrucisate (actiune CEER).

2.8. Distorsiunile de pret

Eliminarea distorsiunilor legate de pret este o premiza obligatorie pentru a avea pietele concurentiale de energie. Regiunea inca permite importante subventii de la marii consumatori pina la cei mai mici. Neplata si furtul electricitatii sunt alte elemente de distorsionare a pietei.

Eliminarea distorsiunilor legate de pret nu poate avea loc peste noapte. Programul de deschidere a pietei permite o abordare graduala, toate distorsiunile vor fi eliminate cel mai tarziu in momentul in care consumatori casnici vor deveni eligibili in 2015.

SEE: Eliminarea distorsiunilor de pret va incepe imediat si va fi realizata cel mai tarziu pina in 2010 (actiunea guvernelor si reglementatorilor SEE)

2.9. Monitorizarea functionarii Pietei de Electricitate SEE

La nivel UE monitorizarea functionarii pietei interne de electricitate este realizata anual printr-un raport anual standard. Tarile SEE au fost deja incluse partial in raportul din anul 2004. Aceasta monitorizare analizeaza in primul rand performanta si structura pietei in vederea imbunatatirii functionarii pietei de energie.

Suplimentar fata de acest nivel superior de monitorizare este necesar ca la nivel national sa fie detectat orice comportament inadecvat de piata. Aceasta monitorizare nationala trebuie sa fie completata de activitatea regionala pentru monitorizarea tranzactiilor transfrontaliere.

SEE: Monitorizarea va fi organizata de catre secretariatul SEE. Raportul standard de reglementare, Raportul standard al OTS-urilor si raportul anual al OTS-urilor sunt instrumente cheie pentru monitorizare. Acest proces va furniza informatii si pentru raportul standard al Comisiei Europene (actiunea Secretariatului SEE, a reglementatorilor si SETSO).

Sarcinile si responsabilitatile pentru o monitorizare detaliata a pietei trebuie definite atat la nivel national, cat si la nivel regional (actiune CEER impreuna cu USAID).

2.10. Planificarea investitiilor in retea

OTS-urile sunt responsabile cu dezvoltarea infrastructurii retelei. Cooperarea regionala in ceea ce priveste investitiile in infrastructura se realizeaza in cadrul UCTE.

SEE: Coordonarea de catre UCTE, cu suportul ETSO, al reglementatorilor, **PHLG** si al Consiliului de Ministri (actiune UCTE).

2.11. Reglementarea pretului

Reglementarea pretului la energie pentru un anumit tip de consumatori din unele tari europene a fost mentinuta. Adevarata concurenta va incepe numai gradual, lasand la inceput consumatorii expusi numai la politica de pret a companiei nationale, in cazul in care nu se aplica o nici o alta reglementare a pretului la energie. Cu toate acestea obiectivul este de a avea preturi reglementate la energie numai pentru consumatori captivi si pentru consumatori furnizorului de ultima instanta.

Reglementarea pretului la energie este o problema a autoritatilor nationale de reglementare. Cu toate acestea, abordarea trebuie armonizata in intreaga regiune, pentru a evita distorsiunile intre participanti la piata.

SEE: Abordare nationala, cu monitorizare la nivel national (actiunea guvernelor si reglementatorilor SEE).

2.12. Pietele angro

Europa foloseste un model de pret zonal pe piata de electricitate. Electricitatea angros are acelasi pret in cadrul unei zone. In cazul congestiilor in interiorul unei zone de pret, OTS-urile folosesc redispecerizarea centralelor de productie pentru a mentine un pret uniform in zona¹.

Piata europeana angro se bazeaza in principal pe tranzactii bilaterale voluntare si pe burse voluntare de energie. Bursele voluntare de energie si-au marit volumele insa pe multe pietele volumele raman inca limitate. Unele tari UE au sau dezvoltat burse de energie de tipul pool.

Tranzactiile bilaterale sunt organizate in Europa prin intermediul companiilor private. Exista cateva contracte standard, insa, cu toate acestea, foarte des fiecare trader are propriul sau model de contract cu posibilitatea de a fi modificat cu clauze care sa se potriveasca nevoilor consumatorului.

Bursele de energie se concentreaza pe pietele spot cu o zi inainte cu licitatii unice si pe produse financiare, futures si forwards, care au la baza preturi spot.

Exista nevoia de a garanta tranzactiile bilaterale. Bursele de energie ofera compensarea contracte bilaterale care permit reducerea riscului de contraparte in cadrul contractelor bilaterale.

Bursele de energie, chiar daca sunt infiintate ca si companii voluntare pentru profit, necesita conditii favorabile pentru ca functionarea lor sa creeze suficienta lichiditate pe piata. Rolul reglementatorilor, al OTS-urilor si al participantilor la piata este crucial in acestea.

SEE: Pretul zonal, zonele de pret initial care coincid cu preturile zonele de control²

Tranzactiile bilaterale

SEE: Piata angro de electricitate se va baza in primul rand pe tranzactiile voluntare bilaterale. Tranzactionarea va incepe intre participanti la piata in cadrul zonei de control peste interconexiuni. Piata se va dezvolta voluntar in momentul in care va fi pusa in aplicare structura adecvata. Trebuie armonizate regulile de piata (actiunea OTS-urilor si

¹ In cazul in care congestiile devin structurale, OTS-urile redefinesc zonele de pret sau stabilesc limitari diferite pentru capacitatea de transport intre diferitele zone de pret.

² Granitele zonelor de control coincid in general cu granitele nationale
[traducere neoficiala]

EFET).

Bursele de energie din regiune impreuna cu Europex vor lucra la introducerea serviciilor de compensare pentru tranzactiile bilaterale pentru intreaga regiune (actiunea Borzen, OPCOM si EuroPex).

Piete spot

SEE: Bursele de energie din regiune impreuna cu Europex vor lucra pentru infiintarea pietei spot pentru toate zonele din regiune (actiunea Borzen, OPCOM si EuroPex).

Contracte de achizitie de energie pe termen lung (PPA -urile)

Contracte de achizitie pe termen lung (PPA-uri) intre companiile de productie si companiile de distributie sau consumatori industriali pot afecta in mod serios aparitia pietele angro lichide. Pe de alta parte, contractele pe termen lung sunt necesare cateodata pentru a asigura investitiile in capacitati noi. Este important sa facem diferenta intre acordurile existente si cele viitoare.

Contractele pe termen lung fac subiectul politicii UE referitoare la concurenta. Compatibilitatea acestora cu legislatia europeana a fost decisa pentru fiecare caz separat.

SEE: Tarile SEE difera in ceea ce priveste nevoia lor pentru contractele lor de achizitie pe termen lung.

Contractele pe termen lung sunt lasate la latitudinea reglementatorilor nationali si a autoritatilor pentru concurenta. Aceasta problema trebuie sa fie analizata in stransa legatura cu structura de productie (punctul 3.5). Este necesara coordonarea regionala (actiunea reglementatorilor).

Piata intra-zilnica

O piata intra-zilnica da posibilitatea participantilor sa-si echilibreze portofoliu lor de contracte pe parcursul unei zile de functionare.

SEE: O piata intra-zilnica pentru partile responsabile cu echilibrarea va fi creata pentru fiecare zona de control urmand crearea pietelor nationale sau regionale (actiunea OTS-urilor).

Bursele de energie vor analiza organizarea unei pieti intrazilnice regionale (actiune Borzen, OPCOM, impreuna cu EuroPex)

Piata de echilibrare in timp real

Piata de echilibrare in timp real da posibilitatea OTS-urilor sa mentina echilibrul intre productie si consum. Pana de curand aceste pieti fost nationale sau specifice zonei de control. Aranjamentele nordice si cele dintre Germania si Austria au demonstrat ca piata de echilibrare in timp real poate fi o piata transfrontaliera. Franta si Marea Britanie accepta de asemenea oferte pentru piata sa de echilibrare in timp real de la tarile vecine.

SEE: Piata de echilibrare in timp real va fi creata pentru fiecare zona de control. OTS-urile vor contracta energie de echilibrare in timp real.

OTS-urile sunt invitate sa caute solutii tehnice pentru a permite oferte din zonele invecinate (actiunea OTS-urilor).

Piata de rezerve de energie

Pietele de rezerve de energie pentru rezervele lente dau posibilitatea OTS-urilor sa solicite rezerve de energie in caz de perturbati³.

³ Pietele de rezerve sunt combinate uneori cu pietele reglementate de energie
[traducere neoficiala]

OTS-urile vor contracta rezerva de putere.

TSO-urile sunt invitate sa caute solutii tehnice pentru a permite ofertele din tarile vecine (actiunea OTS-urilor).

2.13. Managementul tranzactiilor transfrontaliere

Nu exista un model european uniform in ceea ce priveste managementul si coordonarea alocarii capacitatilor si sarcinilor pentru managementul congestiilor pentru tranzactiile transfrontaliere. Cu toate acestea metodele actuale de management al congestiilor europene devin *de facto* o combinatie de licitatii explicite si implicite.

Managementul congestiilor este acoperit de reglementarea UE 1228/2003 cu privire la tranzactiile transfrontaliere. Ghidul pentru managementul congestiilor din cadrul acestei reglementari prevede reguli pentru managementul congestiilor. Ghidul este in proces de revizuire si ar trebui finalizat inainte de sfirsitul anului 2005.

SEE: Managementul congestiilor este realizat de OTS-uri in deplina concordanta cu reglementarea UE 1228/2003 si cu ghidul aferent. Este avut in vedere un birou regional de licitatii⁴ operat in comun de TSO-uri, o incercare la mers in gol pentru a testa fezabilitatea biroului si functiile sale principale, care se va face pe durata anului 2006¹ (actiune SETSO TF).

Sarcinile biroului de licitatii al OTS-urilor sunt:

- Calcularea PTFD⁵-rilor prin analize de retea coordonate de OTS-uri, in baza unui model complet de retea de 380-220 kV, si validarea capacitatilor⁶ transfrontaliere, evaluate si armonizate anterior intre TSO-uri
- Alocarea de capacitate multilaterala unica prin licitatii explicite pentru capacitati anuale, lunare si saptamanale
- Alocarea de capacitate multilaterala unica prin licitatii implicite⁷ pentru alocarea transfrontaliera cu o zi inainte

2.14 Structura portofoliului de productie

Structura portofoliului de productie este in cea mai mare parte a tarilor europene responsabilitatea guvernelor. Exista un numar mare de abordari, de la politica de ne-interventie pe piata, pina la politica de planificare si licitatie centralizata

Propunerea recenta pentru directiva de siguranta a furnizarii de electricitate cere guvernelor sa publice politica lor cu privire la siguranta furnizarii. Nu exista o cerinta in ceea ce priveste abordarea uniforma a structurii portofoliului de productie. Cu toate acestea, este importanta ca exista un anumit nivel de armonizare a masurilor luate pentru a evita distorsiunile intre jucatori din piata din regiune. Acest lucru este adevarat in particular pentru masurile de tipul platilor de capacitate, care au drept scop atragerea de instrumente noi.

⁴ "Birou de licitatie" in acest document se refera la sarcinile prevazute pentru acest birou. Problema formei sale fizice juridice si organizationale urmeaza a fi decisa dupa ce s-a facut testarea acestuia.

⁵ PTFD, Factorul de Distributie al Transportului de Energie. PTFD arata cum sunt distribuite fluxurile de putere in diferiti interconectori intr-o retea buclata

⁶ Capacitatile transfrontaliere arata circulatia de putere maxima transferabila in nodul N-1 in conditii de siguranta prin interconexiunea a doua zone de control/tarii

⁷ Utilizarea licitatiilor de catre bursele de energie din diferite zone, odata ce bursele de energie sunt pregatite sa-si realizeze sarcina

SEE: Abordarea nationala cu armonizare regionala, cu monitorizarea de catre UCTE si ETSO (actiunea reglementatorilor, a UCTE si ETSO).

3. PREGATIRI INSTITUTIONALE

Urmatoarele institutii regionale vor fi instrumente cheie pentru creare si functionarea corecta a Pietei de Electricitate SEE. Functiile acestora pot fi rezumate dupa cum urmeaza:

Comitetul de reglementare SEE

- Sarcini ce urmeaza a fi definite pina in luna februarie 2006.

Secretariatul SEE

- Implementarea practica a Tratatului SEE

Biroul de licitatii al OTS -urilor

- Alocarea capacitatii de tranzactionare transfrontaliera

Centrul Regional de Informare in sectorul energetic

- Colectarea statisticilor energetice din regiune

4. CALENDARUL IMPLEMENTARII

Este prezentat in continuare un calendar complet pentru dezvoltarea pietei de electricitate SEE. Acesta cuprinde actiunile descrise in document. Acest calendar se bazeaza pe presupunerea ca piata de electricitate SEE va fi compatibila cu piata de electricitate din UE cel mai tarziu in 2010, exceptand insa eligibilitatea pentru consumatori casnici.

2005

- Acordul CBT (Acordul pentru tarifele transfrontaliere)

2006

- Tranzactionarea la nivel angro este deschisa in totalitate.
- Incercarea functionarii biroului de licitatii
- Centrul de informatii in energie devine operational

2007

- descentralizarea OTS-urilor
- Mecanisme CBT comune pentru EU -SEE
- Biroul de licitare al OTS-urilor devine operational

2008

- Deschiderea pietei pentru consumatori ne-casnici, inclusiv pentru companiile de distributie, cel putin

2009

2010

- Descentralizarea OSD-urilor cu peste 100.000 consumatori
- Compatibilitate totala cu piata interna de electricitate a UE (exceptand consumatori casnici)

2015

- Deschiderea pietei pentru consumatori casnici

5. PLAN DE ACTIUNE

[traducere neoficiala]

Cele mai importante actiuni regionale cerute de finalizarea Pietei de Electricitate SEE sunt prezentate in Planul de Actiuni din Anexa 1. Lista nu contine actiunile care se vor face la nivel national fara o alta coordonare regionala in afara de urmarire si monitorizare

Matti Supponen

Planul de actiune al Pietei de Electricitate SEE

Actiune	Rezultate asteptate	Continut	Partea Responsabila	Calendar	Finantare	Implicatii	Observatii
1. Crearea CBT pentru piata de electricitate SEE	Mecanism CBT combinat intre UE si SEE pentru anul 2007	Convenirea de catre OTS-urile din SEE si OTS-urile din UE a unui mecanism CBT la nivel european	SETSO TF	Octombrie 2006	OTS-uri	Al 8-lea Forum de la Atena	
2. Codul regional de retea	Implementarea unui cod regional compatibil intre toate tarile SEE	Recomandari ca urmare a proiectului codului de retea SEE	CEER	Octombrie 2006	CEER	Al 8-lea Forum de la Atena	
3. Studiu referitor la imbunatatirea sistemelor financiare si de contabilitate pentru companiile de electricitate	Un raport asupra sistemelor financiare si de contabilitate	Studiu asupra statului actual si recomandarii	CEER	Sfarsitul anului 2006	donori	Al 8-lea Forum de la Atena	

Actiune	Rezultate asteptate	Continut	Partea Responsabila	Calendar	Finantare	Implicatii	Observatii
4. Studiul asupra tarifelor	Raport asupra tarifelor si posibilelor distorsiuni de pret	Colectarea tarifelor din regiune analizarea lor si recomandari	CEER/USAID	2006	USAID	Al 8-lea Forum de la Atena	
5. Implicatiile accesibilitatii la electricitate	Masuri la nivel national in ceea ce priveste accesibilitatea la energie pentru consumatori saraci	Actiunii urmare a recomandarilor studiului de accesibilitate. Ghidul pentru protectia consumatorilor	BERD CEER	2006	donori	Al 8-lea Forum de la Atena	
6. Compararea modelelor nationale de piata	Intelegerea modului in care functioneaza fiecare piata si a obstacolelor care stau in calea functionarii eficiente a pietei	O analiza detaliata a fiecarei pietei	EC, CEER, Eurelectric, ETSO, EFET si donori	Mai 2006	CIDA	Al 8-lea Forum de la Atena	
7. Benchmarking (evaluare standard)	Raport standard de evaluare	Continuarea activitati de monitorizare	Secret. SEE, CEER si TSO-uri	Raport anual in luna octombrie	Donori si OTS-uri	Al 7-lea ,al 9-lea Forum de la Atena, etc.	
8. Actualizarea proiectelor de investitii in retea din regiune	Raport asupra proiectelor de investitii in retea din regiune	Coordonarea proiectelor de investitii in retea din regiune si raportari asupra acestora	UCTE	Raport annual in luna octombrie	OTS-uri	Al 7-lea ,al 9-lea Forum de la Atena, etc.	

Actiune	Rezultate asteptate	Continut	Partea Responsabila	Calendar	Finantare	Implicatii	Observatii
9. Testul de functionare pentru alocarea capacitatii in baza circulatiei de puteri si pentru biroul de licitatii	Validarea alocarii capacitatii in baza circulatiei de puteri pentru regiune	Testarea functionarii sistemului incepand cu luna octombrie 2005	SETSO	2006	OTS-uri si donori	Al 7-lea ,al 9-lea Forum de la Atena, etc.	
10. Studiu asupra pietelor angro	Raport asupra pietelor angro si a tranzactionarii din regiune, cu recomandari	Analiza situatiei prezente si alternative propuse pentru viitor	BERD	Octombrie 2006	donori	Al 8-lea Forum de la Atena	
11. Reguli de tranzactionare bilaterala	Reguli armonizate pentru tranzactionarea bilaterala in regiune	Contracte standard si proceduri propuse pentru tranzactiile bilaterale	EFET	Octombrie 2006	donori	Al 8-lea Forum de la Atena	
12. Piete spot si pietele intra-zilnice	Piete spot si pietele intra-zilnice, acoperind intreaga regiune	Analizarea si propunerea unei retele de burse in regiune	Borzen, OPCOM impreuna cu EuroPex	2006	donori	Al 8-lea Forum de la Atena	
13. Studiul privind pietele de echilibrare in timp real si al pietelor de rezerve de putere	Optiuni pentru orizontul pietei regionale	Studiul asupra fezabilitatii si beneficilor integrarii si implementarii unui proiect pilot	SEETEC	2006	CIDA	Al 8-lea Forum de la Atena	

Actiune	Rezultate asteptate	Continut	Partea Responsabila	Calendar	Finantare	Implicatii	Observatii
14. Studiu asupra mecanismului pentru sustinerea investitiilor	Raport asupra mecanismelor de sustinere a investitiilor	Alternative pentru mecanismele de sustinere a investitiilor	Banca Mondiala/CE	Martie 2006	Banca Mondiala	Al 8-lea Forum de la Atena	
15. Atelier de lucru de investitii	Cresterea interesului de a investi in regiune	Proiecte de investitii in transport si in productia de energie, actuale sau in discutie in regiune	Banca Mondiala/CE	Martie 2006	CE	Al 8-lea Forum de la Atena	
16.Structura portofoliului de productie	Raport asupra structurii portofoliului de productie	Colectarea informatiilor si prezentarea lor in raportul european	UCTE/ETSO	Raport anual in luna martie	OTS-uri	Al 7-lea ,al 9-lea Forum de la Atena, etc.	
17. Centru pentru informatii in sectorul energetic	Centrul pentru informatii va deveni pe deplin functional	Punerea in functiune a Centrului	Secretariatul SEE	2006	Bulgaria, CE	Al 8-lea Forum de la Atena	
18.Monitorizarea pietei	Definirea sarcinilor si responsabilitatilor in monitorizarea pietei	Elaborarea procedurii de implementare	CEER/USAID	2006	USAID	Al 8-lea Forum de la Atena	